

Bilaga kompetensförsörjning

Fördjupning kompetensförsörjning

Denna bilaga bygger på stadsledningskontorets uppföljning i samband med delårsrapport augusti. I bilagan beskrivs vilka yrkeskategorier som utgör bristkompetenser idag samt vilka konsekvenser som detta får för grunduppdraget.

Den prognostiserade brist som beskrivs i bilagan är framräknad utifrån nuvarande antal som saknar legitimation i respektive lärarkategori, antal äldre än 60 år, andel förvaltningsexterna avgångar samt en riskbedömning som grundar sig på befolkningsprognos, söktryck till olika lärarutbildningar, förändrade behörighetskrav samt verksamheters prognostiserade ökande eller minskade omfattning.

Yrkesgrupp	Ev. särskild befattning	Finns brist i bemanningen idag?	Hur stor är bristen ?	Hur har möjligheten att bemanna verksamheten förändrats sedan föregående år?	Hur påverkar ev. brist idag utförandet av förvaltningens/ bolagets uppdrag?	Kommentar
Förskollärare		● Viss brist	35	● Oförändrat	När legitimerade inte finns att tillgå tillsätts tjänsten med obehörig som får en visstidsanställning vilket bl. a. medför sämre kvalitet i verksamheten och en högre arbetsbelastning på de med legitimation.	Knappt 10 % (drygt 35 st. saknar legitimation idag).
Lärare	Lärare 1-3	● Viss brist	90	● Oförändrat	Se kommentar ovan.	Knappt 9 % (drygt 90 st. saknar legitimation idag).
Lärare	Lärare 4-6	● Viss brist	170	● Försämrats	Se kommentar ovan.	Knappt 14 % (170 st. saknar legitimation idag).
Lärare	Lärare 7-9	● Viss brist	145	● Försämrats	Se kommentar ovan.	Knapp 13 % (drygt 145 st. saknar legitimation idag).
Lärare	Lärare praktisk-estetiska ämnen	● Viss brist	100	● Försämrats	Se kommentar ovan.	Knappt 20 % (knappt 100 st. saknar legitimation idag).
Lärare	Lärare modersmål	● Viss brist		● Oförändrat	Rätten till undervisning, främst i de nationella minoritetsspråken kan inte tillgodoses.	
Lärare	Lärare fritidshem	● Stor brist	215	● Försämrats	När legitimerade inte finns att tillgå tillsätts tjänsten med obehörig som får en visstidsanställning vilket bl. a. medför sämre kvalitet i verksamheten och en högre arbetsbelastning på de med legitimation.	Knappt 35 % (drygt 215 st. saknar legitimation idag).

Lärare	Speciallärare grundskola	● Viss brist		● Oförändrat	Om rekrytering ej kan genomföras förblir tjänsten obesatt och verksamheten organiseras utifrån befintliga förutsättningar med kvalitetsförsämring som konsekvens.	Bristen på speciallärare är svår att beräkna eftersom det inte finns en fast bemanningsplan och arbetet organiseras på olika sätt.
Lärare	Speciallärare anpassad grundskola	● Stor brist	140	● Försämrats	Se kommentar ovan.	Se kommentar ovan. Den anpassade grundskolan har expanderat kraftigt de senaste åren och prognosen visar på fortsatt expansion.
Lärare	Specialpedagog	● Viss brist		● Oförändrat	Se kommentar ovan. Dessutom riskerar lagstadgade kartläggningar och utredningar att inte kunna genomföras vilket riskerar att elever inte får relevant stöd. Skollagens krav på tillgång till specialpedagog riskerar att inte uppfyllas.	Bristen på specialpedagoger är svår att beräkna eftersom det inte finns en fast bemanningsplan och arbetet organiseras på olika sätt.
Fritidsledare		● Viss brist		● Oförändrat	När legitimerade inte finns att tillgå tillsätts tjänsten med utbildad vilket medför sämre kvalitet i verksamheten, eleverna riskerar att inte få adekvat stöd för sitt lärande och sin utveckling.	På grund av att det saknas fasta bemanningsplaner är bristen svår att beräkna.
Elevassistent	Elevassistent grundskola	● Viss brist		● Oförändrat	Se kommentar ovan.	Se kommentar ovan
Elevassistent	Elevassistent anpassad grundskola	● Stor brist		● Oförändrat	Se kommentar ovan.	Elevassistent er inom den anpassade grundskolan behöver en bredare och djupare kompetens jämfört med elevassistenter inom grundskolan vilket medför att detta är en mer svårrekryterad grupp.
Lednings- arbete	Rektor	● Viss brist		● Oförändrat	Om rekrytering ej kan genomföras förblir tjänsten obesatt och tillfälliga lösningar som t. ex. att rektor på annan enhet får ett utökat ansvar innan	

					någon ny har rekryterats. Kontinuitet i ledarskapet är en central framgångsfaktor för en verksamhet med god kvalitet vilket tillfälliga lösningar försvårar.	
Lednings- arbete	Bitr. rektor	● Viss brist		● Oförändrat	Se kommentar ovan.	
Administratör		● Viss brist		● Oförändrat	När rekrytering ej kan genomföras förblir tjänsten obesatt och tillfälliga lösningar som t ex att administratör på annan enhet får ett utökat ansvar vilket medför arbetsmiljörisker för såväl administratör som den som är beroende av stödet samt försämrad kvalitet i arbetet.	
Psykolog/ kurator	Psykolog	● Stor brist		● Oförändrat	När rekrytering inte kan genomföras förblir tjänsten obesatt och verksamheten organiseras utifrån befintliga förutsättningar med kvalitetsförsämring som konsekvens. Lagstadgade kartläggningar och utredningar kan inte genomföras vilket riskerar att elever inte får adekvat stöd. Skollagens krav på tillgång till psykolog riskerar att inte uppfyllas.	
Psykolog/ kurator	Kurator	● Stor brist		● Oförändrat	När rekrytering inte kan genomföras förblir tjänsten obesatt och verksamheten organiseras utifrån befintliga förutsättningar med kvalitetsförsämring som konsekvens. Skollagens krav på tillgång till kurator riskerar att inte uppfyllas.	

Sjuksköterska	Skolsköterska	 Stor brist		 Oförändrat	När rekrytering inte kan genomföras förblir tjänsten obesatt och verksamheten organiseras utifrån befintliga förutsättningar där befintliga skolsköterskor får ett ökat ansvarsområde. Lagstadgade hälsokontroller och insatser riskerar att inte kunna genomföras. Skollagens krav på elevhälsans medicinska del riskerar att inte uppfyllas.	
Kock, köksmästare		 Viss brist		 Försämrats	Sämre kvalitet på de måltider som serveras på skola och fritidshem, bl. a. upprätthållande av kompetens kring specialkost.	
Måltids-personal		 Ingen brist		 Oförändrat		Detta är en mycket stabil personalgrupp.
Städpersonal	Lokalvårdare	 Ingen brist		 Oförändrat	.	Se kommentar ovan.
Vaktmästare		 Viss brist		 Försämrats	Sämre service till verksamheten. Underhåll blir eftersatt vilket på sikt riskerar en ökad kostnad.	
Kultur- och museipersonal	Kulturskola	 Viss brist		 Oförändrat	Utbudet anpassas utifrån medarbetarnas kompetenser. Alla önskemål kan inte tillgodoses.	

1.1.1.1 Hur bedömer förvaltningen möjligheten att kompetensförsörja verksamheten på längre sikt (5 år)?

Yrkesgrupp	Ev. särskild befattning	Bedömer ni att brist finns i bemanningen på längre sikt (5 år)?	Hur stor bedömer ni att bristen blir på längre sikt (5 år)? (Hur många tillsvidareanställda medarbetar i antal personer?)	Kommentar
Förskollärare		● Viss brist	35	Förutsatt att förskoleklassen finns kvar är bedömningen att avgångar kan ersättas med legitimerad och behörig personal, men att det fortfarande är svårrekryterat i anpassad grundskola, i stadens utkanter och i socioekonomiskt utsatta områden.
Lärare	Lärare 1-3	● Viss brist	120	Bedömningen är något större tillgång på legitimerad personal vilket medför att största delen av avgångarna kan ersättas med legitimerad och behörig personal, men att det fortfarande är svårrekryterat i stadens utkanter och i socioekonomiskt utsatta områden.
Lärare	Lärare 4-6	● Stor brist	500	170 st. saknar legitimation idag, 140 st. är 60 år eller äldre, färre studenter läser till mellanstadielärare.
Lärare	Lärare 7-9	● Stor brist	450	145 st. saknar legitimation idag, Lika många är 60 år eller äldre, färre studenter läser utbildningen samtidigt som antalet elever ökar. Gymnasiet kommer att ha stora rekryteringsbehov, vilket kan vara mer attraktivt än högstadiet för lärarkategorin.
Lärare	Lärare praktisk-estetiska ämnen	● Stor brist	200	Knappt 100 st. saknar legitimation idag, Drygt 70 st. är 60 år eller äldre, färre studenter läser utbildningen samtidigt som antalet elever i de äldre årskurserna ökar.
Lärare	Lärare modersmål	● Viss brist		Bristen är svår att beräkna. Denna grupp ligger till allra största del hos UBF, men utför delar av sitt arbete i GSF. Komplexa tjänster med flera skolor i uppdraget minskar attraktiviteten.
Lärare	Lärare fritidshem	● Stor brist	380	215 saknar legitimation idag, 70 st. är 60 år eller äldre. En betydande andel av de som examineras kommer troligen att söka tjänst som lärare i sitt praktisk-estetiska ämne och inte som lärare i fritidshem.
Lärare	Speciallärare grundskola	● Viss brist	15	Den eventuella brist som kommer att uppstå bedöms vara i stadens ytterkanter samt i socioekonomiskt utsatta områden.
Lärare	Speciallärare anpassad grundskola	● Stor brist	240	1 juli 2028 träder lagen om att speciallärareexamen med specialisering intellektuell funktionsnedsättning krävs för att vara behörig att undervisa inom den anpassade grundskolan i kraft. För att uppfylla kravet behöver fler än 200 speciallärare med den specialiseringen rekryteras eller vidareutbildas de närmaste fem åren.

Lärare	Specialpedagog	● Viss brist	15	Den brist som kan komma att uppstå bedöms vara i stadens ytterkanter samt i särskilt utsatta socioekonomiskt utsatta områden.
Fritidsledare		● Viss brist	50	Antalet fritidsledare bedöms öka när bristen på lärare i fritidshem blir större och att utbildade fritidsledare inte kan rekryteras fullt ut.
Elevassistent	Elevassistent grundskola	● Ingen brist	0	Elevassistenter förekommer till största del i de yngre årskurserna vilka minskar i omfattning de närmaste åren.
Elevassistent	Elevassistent anpassad grundskola	● Stor brist	350	Den anpassade grundskolan förväntas växa med 300 elever de närmast fem åren, vilket medför ett behov av 150 elevassistenter samtidigt som knappt 50 st. är äldre än 60 år.
Ledningsarbete	Rektor	● Viss brist	15	Den brist som kan komma att uppstå bedöms främst vara i stadens ytterkanter samt i socioekonomiskt utsatta områden.
Ledningsarbete	Bitr. rektor	● Viss brist	45	Se kommentar ovan.
Administratör		● Viss brist	235	Drygt 50 st. (var femte) administratör är äldre än 60 år.
Psykolog/ kurator	Psykolog	● Stor brist	30	Svårrekryterad, konkurrensutsatt och rörlig grupp särskilt i stadens ytterkanter och i socioekonomiskt utsatta områden. Drygt 6 % (knappt 20 st.) är äldre än 60 år.
Psykolog/ kurator	Kurator	● Viss brist	35	Kuratorer är en rörlig grupp. Särskilt svårt att rekrytera i stadens ytterkanter och i socioekonomiskt utsatta områden.
Sjuksköterska	Skolsköterska	● Stor brist	75	Svårrekryterad, konkurrensutsatt och rörlig grupp särskilt i stadens ytterkanter samt i socioekonomiskt utsatta områden. Drygt 20 % (knappt 30 st.) är äldre än 60 år.
Kock, köksmästare		● Stor brist	75	För få utbildas. Drygt 12 % (knappt 50 st.) är äldre 60 år.
Måltidspersonal		● Ingen brist	0	
Städpersonal	Lokalvårdare	● Ingen brist	0	
Vaktmästare		● Stor brist	30	Nästan en tredjedel är äldre än 60 år och rekryteringsbasen är begränsad.
Kultur- och museipersonal	Kulturskola	● Viss brist	30	Kulturskolans medarbetare har många skiftande kompetenser vilka är olika utmanande att rekrytera. Vissa instrumentallärare är särskilt svårrekryterade. Var sjätte medarbetare är 60 år eller äldre. Rekryteringsbehovet beror på vilken kompetens som efterfrågas.

1.1.1.2 Vilka åtgärder har/planerar förvaltningen för att minimera påverkan på förvaltningens uppdrag?

Åtgärd (Vad ska göras)	Syfte (Vilket problem ska det lösa?)	Aktivitet (Vilka konkreta aktiviteter genomförs?)	Åtgärden påbörjas	Åtgärden slutförs	Förväntad effekt
Använda befintlig kompetens mer ändamålsenligt och effektivt	Brist på kompetens och minskade ekonomiska resurser ställer krav på att befintlig kompetens används så ändamålsenligt och effektivt som möjligt.	Utveckla en chefsstödande process för organisering och bemanning utifrån verksamhetens behov, kompetens och ekonomiska ramar. Processen behöver omfatta digitala stöd för resursfördelning och schemaläggning.	240101	240630	Ökad andel undervisning av behöriga lärare. Stärkt kontinuitet genom en minskad andel arbetad tid av timavlönade medarbetare.
	Renodla uppdrag och minska arbetsbelastning för lärare genom samordning och/eller inrättande av kompletterande befattningar. Stärka förutsättningar för att kunna rekrytera in kompetens med eftergymnasial utbildning utifrån verksamhetens behov.	Utveckla uppdrag för skolstödspedagog anpassad grundskola samt gränsdragningar för uppdraget till befattningarna lärare och elevassistent. Samverka och besluta om inrättandet av befattningen.	230101	230831	Underlätta rekrytering och utveckling av kompetens genom kompletterande befattning. Renodla uppdrag och underlätta för lärare utifrån rådande brist.
	Se ovan.	Utreda behov av samordning av befintliga och/eller nya kompletterande befattningar inom grundskola.	240101	241231	Se ovan.
	Finna nya sätt att organisera verksamheten för att använda kompetensen rätt.	I staden finns flera initiativ där skola och socialtjänst i socialt utsatta områden arbetar i nära samverkan. Fokus för arbetet ser olika ut men rör områden som stöd till familjer och vårdnadshavare, meningsfull fritid, tidigt stöd till unga i riskzon och elevers frånvaro i skolan. Ett statsbidrag för skolsociala team finns att söka 2023 och de närmaste åren framåt. Statsbidraget är tydligt nischat mot skolfrånvaro.	220101		Stärka kvaliteten i verksamheten och skapa en hållbar arbetsmiljö genom nya sätt att organisera verksamheten.
Skapa förutsättningar för chefer att utvecklas och leda	Utvinna effekter av den nya skolenhetsorganisationen från 2021 med färre medarbetare per chef och lokala ledningsteam.	Team och ledarutvecklingsinsats genomförs med alla chefer och ledningsgrupper. Förvaltningen tar över drift och utveckling av insatsen från 2024 från GR.	220101		Stärkt samarbete i förvaltningens samtliga ledningsteam. Stärkt ledarskap för grupper och medarbetare. Förbättrad arbetsmiljö för chefer.

	Underlätta för nya rektorer/biträdande rektorer att komma in i yrkesrollen.	Mentorprogram för rektorer/biträdande rektorer.	220101		Ökad kompetens i yrket samt minskad personalomsättning av rektorer/bitr. rektorer.
Prioritera arbetsmiljöarbete	Stödja ett systematiskt arbetsmiljöarbete.	Uppdatera årshjul SAM för medarbetare och chefer.	230101	231231	Underlätta SAM för chefer genom utvecklat stödmaterial till medarbetarna gällande väsentliga arbetsmiljöfrågor.
	Utveckla arbetsmiljöförutsättningar i anpassad grundskola.	Pilotprojekt i 2 anpassade grundskolor.	230101	231231	Utveckla stöd utifrån anpassade grundskolors behov.
	Stärka arbetet för att förebygga och hantera våld- och hotsituationer.	Utbildning i pågående dödligt våld (PDV) för all skolpersonal.	230501	231231	Stärkt kompetens i att förebygga och hantera PDV.
	Möta ökad förekomst av arbetsmiljöproblem utifrån hot, våld och otillåten påverkan.	Digital utbildning om att förebygga hot och våld samt otillåten påverkan inom skola.	230101		Förbättrad arbetsmiljö och minskad personalomsättning.
	Se ovan.	Partsgemensam utveckling av stödmaterial om kränkningar och tillsynsansvar i förhållande till elever.	230101	231231	Se ovan.
Öka andelen behöriga lärare med särskilt fokus på en likvärdig fördelning av kompetens i verksamheterna.	Anpassad grundskola och fritidshem är skol- och verksamhetsformer som har särskilt svåra förutsättningar att rekrytera legitimerade lärare med rätt behörighet.	Ekonomiskt stöd via kompetensförsörjningsanslag till skolor för kompensation av lönekostnader för medarbetare med långvarig erfarenhet från fritidshem resp. lärare i anpassad grundskola som läser legitimationsgrundande studier.	20190101		Ökad legitimations- respektive behörighetsgrad.
	Stödja tillsvidareanställda lärare utan legitimation att erhålla legitimation.	Upprättande av handlingsplaner för olegitimerade tillsvidareanställda lärare.	220101	240630	Ca 75 anställda lärare som erhåller legitimation.
	Stärka rekryteringsförutsättningarna av legitimerade lärare inför läsårsstart.	Rekryteringsevent för lärarstudenter från lärarprogrammets sista år.	200101		Stärkt attraktionskraft genom att studenterna får möta rekryterande rektorer och få information om arbetsförutsättningar som stärker vår konkurrenskraft.
	Kvalitetssäkra rutinerna för mottagandet av lärarstudenter på skolorna under deras VFU för att visa på förvaltningen som attraktiv arbetsgivare.	Stödmaterial tas fram till rektorer/biträdande rektorer samt handledare för ett likvärdigt och kontinuerligt VFU-mottagande med god kvalitet.	230101	231231	God kännedom om förvaltning och skola bidrar till skolans och förvaltningens kompetensförsörjning.

	Studenterna förbereds på förvaltningens specifika digitala verktyg och arbetssätt redan innan anställning.	Lärarstudenter som gör sin VFU i grundskoleförvaltningen får tillgång till förvaltningens digitala lärverktyg och kan ta del av de digitala och fysiska kurser som erbjuds.	2022		Bidra till en bättre lärarutbildning och snabbare introduktion till skolan och dess arbetsformer.
	Stärka rekryteringsförutsättningar av lärare i socioekonomiskt svaga områden i samverkan med Teach for Sweden.	Erbjuda akademiker som har behörighetsgivande utbildning möjlighet att kombinera arbete som obehörig lärare parallellt med legitimationsgrundande utbildning.	20190801		Förvaltningsövergripande ekonomiskt stöd till skolor med högt socioekonomiskt stöd för anställning av lärare inom ramen för TFS-programmet.
	Stärkt kvalitet i den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) ökar förvaltningens konkurrenskraft i förhållande till andra huvudmän samt stärka attraktiviteten i skolor med högt socioekonomiskt index.	I samverkan med Göteborgs Universitet utveckla en modell för VFU-mottagande i enlighet med nationella förordningar om övningsskolor. Två pilot övningsskoleområden drivs under 2023 inför uppskalning 2024. Placeringar i skolor med högt socioekonomiskt index prioriteras.	230101		Bidra till att lärarstudenter är mer kompetenta vid examination från lärarprogrammen samt att genom VFU:n stärka förvaltningens attraktivitet för framtida anställning.
	Genom insatser stärka kompetensen i skolor med högt socioekonomiskt index vad gäller såväl lärares legitimations- och behörighetsgrad som andra kompetensutvecklingsbehov för att medarbetare ska kunna hantera verksamhetens behov och därmed också få en hållbar arbetsmiljö.	Utöver ovan beskrivna åtgärder behöver förvaltningen integrera kompetensförsörjningsstrategier i det pågående strategiarbetet för att stärka likvärdigheten i undervisning för eleverna i skolor med högt socioekonomiskt index.	230801	230812	Ökad legitimations- och behörighetsgrad samt stärkt kompetens för att utföra uppdraget i skolor med högt socioekonomiskt index.
Introducera och kompetensutveckla medarbetare för att uppnå baskompetens och för att bidra till verksamhetens utveckling.	Tillgängliggöra kompetensutvecklingsinsatser för lärare för att öka kvaliteten i undervisningen via Lärarakademin.	Arbetet inom Lärarakademin har under året befästs alltmer genom att tillgängliggöra väl nyttjad kompetensutveckling och introduktion till lärare. Till exempel: - Central samordning av introduktionsår för lärare. - Två studiedagar för 600 av förvaltningens lärare med fokus ledarskap för tillgängliga lärmiljöer har genomförts. En tredje, redan fullbokad studiedag är planerad i oktober 2023.	220801		Stärka undervisningen av eleverna . Skapa ett hållbart arbetsliv för lärare och minska tidiga avhopp från yrket.

	Kompensera brist på baskompetens när inte rekrytering kan genomföras av medarbetare som uppfyller kraven för verksamheten. Utveckla medarbetarnas kompetens för att stärka måluppfyllelse och för att kunna anpassa verksamheten utifrån nya behov.	Kompetensutveckling av elevassistenter. Befintlig elevassistentutbildning läggs om till digital utbildning med separata utbildningsmoduler för att tillgängliggöras för fler. Dialogstöd utvecklas för att stödja i tillämpningen av kunskaperna utifrån lokala behov i verksamheten.	230301	231231	Utveckla formen för befintlig kompetensutveckling för elevassistenter så att fler av förvaltningens medarbetare i såväl skolor som på bemanningsenhet kan genomgå kompetensutveckling.
	Öka kompetensen hos medarbetare som stödjer i undervisningen inom anpassad grundskola eller för integrerade elever.	Finansiellt stöd till verksamheter vars medarbetare läser YRGO kurs "Läroplan, styrdokument och den anpassade skolans uppdrag.	230901		Stärkt undervisning för målgruppen. Förbättrad arbetsmiljö.
	Tillgängliggöra kompetensutvecklingsinsatser för rektorer/biträdande rektorer för att öka kvaliteten i undervisningen via Rektorsakademin.	Stärka rektorer/biträdande rektorers kompetens i det pedagogiska ledarskapet via mötesplatsen "Rektorsverkstäder", nätverk för rektorer för skolor med högt socioekonomiskt index m.m.	2018		Stärkt kompetens för uppdraget, en mer hållbar arbetsmiljö och kontinuitet.
		Introduktionsutbildningar till yrket för rektorer. Komplement till stadengemensamma introduktionsutbildningar.	2020		Ökad kompetens hos nyanställda rektorer och biträdande rektorer.
		Implementering av introduktionsstöd för administratörer.	230801	231231	Ökad kompetens hos administratörer.
	Kompensera för brister i svenska språket utifrån kompetenskrav i befattningen	Språkstödande utbildningar i yrkessvenska.	240101		Stärkt kvalitet i utförandet av uppdraget.
	Stärkt kompetens i skolbiblioteken.	Göteborg har en jämförelsevis mycket låg andel utbildade skolbibliotekarier. I en satsning som möjliggörs av det statliga likvärdighetsbidraget kommer 8 nya skolbibliotekarier att anställas i 8 av stadens skolområden.	230101	251231	Ökad kompetens för utförandet av uppdraget och därmed stärkt kvalitet i stödet till undervisningen. Antalet utbildade skolbibliotekarier ökar från 15 till 23.